

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО ЗВАЊЕ ДОЦЕН ЗА
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПЕДИЈАТРИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА
МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 2002-302/4 од 12.12.2023 година донесена на 313. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 12.12.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во наставно звање доцент за наставно-научната област педијатрија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во следниов состав:

- **д-р Анета Демерџиева**, насловен вонреден професор за наставно-научната област педијатрија, вработена во Клиничката болница „Аџибадем Систина“ во Скопје – претседател;

- **д-р Билјана Чонеска-Јованова**, насловен доцент за наставно-научната област педијатрија, вработена во Клиничката болница „Аџибадем Систина“ во Скопје – член;

- **д-р Валентина Велковска-Накова**, вонреден професор за наставно-научната област интерна медицина на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 24.11.2023 година и во предвидениот рок се пријави 1 кандидат:

- **д-р Марија Димитровска-Иванова**, доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на педијатријата.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката д-р Марија Димитровска-Иванова е родена на 23.7.1982 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Штип со континуиран одличен успех (5.00). Во учебната 2001/2002 година се запишува на студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломира на 3.12.2007 година со просечен успех 8,79 и се стекнува со стручниот назив доктор на медицина. По положувањето на стручен државен испит на 26 јуни 2008 година од страна на Лекарската комора на Република Македонија се здобива со Лиценца за работа.

Во 2008 година, со отворањето на Факултетот за медицински науки во Штип, е вработена од Матичната комисија со Одлука бр. 0206-1200 како помлад асистент на научно поле фундаментални медицински науки на седницата одржана на 6.8.2008 година. Од 6 јули 2009 год. врз основа на Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места на Универзитетот „Гоце Делчев“ се распоредува на Катедра за анатомија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

На 3 мај 2010 година се запишува на специјализација по педијатрија на Клиниката за детски болести - Скопје при Медицински факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје под менторство на проф. д-р Стојка Нацева-Фуштиќ.

На Факултетот за медицински науки продолжува да работи и со Одлука бр. 2502-118/12 на 68. седница на Наставно-научниот совет од 29.3.2012 година е избрана во соработничко звање асистент за наставно-научно поле/ област клинички медицински науки.

На 133. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 29.1.2015 година, со Одлука бр. 2002-43/28 кандидатката ас. д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана во асистент-докторанд од областа педијатрија.

На 18.3.2016 година успешно го положува специјалистичкиот испит и се стекнува со стручно звање специјалист по педијатрија.

Во октомври 2016 година се запишува на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, насока Базични и клинички истражувања во медицината под менторство на проф. д-р Елизабета Зисовска и на 4.1.2021 година ја брани докторската дисертација на тема **„Корелација помеѓу секреторен имуноглоблин А од мајчиното млеко и alpha glutathione S transferase во серум кај доенчиња со акутен гастроентерит“** со просек 10,0 и се стекнува со научно звање доктор на медицински науки.

На 271. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 28.1.2022 година со Одлука бр. 2002-40/51 д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана за насловен доцент за наставно-научната област педијатрија.

Од 1.3.2015 година со преземање асистент д-р Марија Димитровска-Иванова започнува да работи на Одделението за педијатрија при ЈЗУ Клиничка болница - Штип како доктор на медицина се до положувањето на специјалистичкиот испит на 18.3.2016 година кога со решение е прераспределена на работната позиција специјалист по педијатрија.

За време на работниот век асистент д-р Марија Димитровска-Иванова, повеќе пати била на усовршување. Од 1.6. - 31.7.2013 година била стипендист на Владата на Република Словенија и има објавено студиски престој, едукација и тренинг за цистична фиброза и педијатриска гастроентерологија на Детската клиника при Универзитетски клинички центар во Љубљана. Од 22-28.9.2013 година завршува обука од областа на педијатриската гастроентерологија во Салзбург, Австрија. Од 9 до 15.10.2016 година завршува обука од областа на ургентна педијатрија во Салзбург - Австрија. Од 19 до 21.9.2019 година завршува мастеркурс за педијатриска исхрана во Порто, Португалија. Од 18 до 21.5.2023 година завршува мастеркурс за акутно болно дете во Падова, Италија.

Кандидатката д-р Марија Димитровска-Иванова активно се служи со англиски јазик, работа со компјутери и статистичка обработка на податоци во Statistics 7,0 и SPSS.

Кандидатката д-р Марија Димитровска-Иванова е член на Лекарската комора на Република Северна Македонија, Македонско лекарско друштво и Здружението на педијатри на Република Северна Македонија.

До ден-денес д-р Марија Димитровска-Иванова работи како специјалист педијатар на Одделението за педијатрија при ЈЗУ Клиничка болница-Штип и како ангажиран асистент по педијатрија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Општи услови за избор

- Просечен успех – додипломски студии 8,79.
- Научен степен – доктор на медицински науки. Докторската дисертација со наслов „Корелација помеѓу секреторен имуноглоблин А од мајчиното млеко и alpha glutathione S transferase во серум кај доенчиња со акутен гастроентерит” е одбранета на 4.1.2021 година на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.
- Објавени минимум 4 научни трудови во референтна научна публикација:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Списание	Импакт фактор Година на излегување
1	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta, Nikolova Irena	Intracerebral hemorrhage in an eight year old girl	European Journal of Pediatrics, 2019 Vol. 178 Issue 11, 1761	IF= 2,305 1910 г
2	Dimitrovska-Ivanova Marija, Nikolova Irena	Child with insect sting induced anaphylaxis	European Journal of Pediatrics, 2019 Vol. 178 Issue 11, 1644	IF= 2,305 1910 г
3	Nikolova Irena, Dimitrovska-Ivanova Marija, Doneva Luiza	Is this Caroli disease?	European Journal of Pediatrics, 2019 Vol. 178 Issue 11, 1681	IF= 2,305 1910 г
4	Nikolova Irena, Dimitrovska-Ivanova Marija, Doneva Luiza	Pleuropneumonia in a 7 year old boy	European Journal of Pediatrics, 2019 Vol. 178 Issue 11, 1795	IF= 2,305 1910 г
5	Zisovska Elizabeta, Madzovska Lidija, Dimitrovska-Ivanova Marija	Pregnancy induced hypertension and neonatal growth	Knowledge-International Journal 2019 Vol 34(4) 915-919	2009 г
6	Zisovska Elizabeta, Madzovska Lidija, Dimitrovska-Ivanova Marija	Transient tachypnea of the newborn	Knowledge-International Journal 2019, Vol. 34(4) 925-929	2009 г
7	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta	Breast milk effects on clinical signs of acute gastroenteritis in infants up to 6 months of age	Research in Physical Education Sport and Health, 2020, 9(1), 145-150	2012 г
8	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta	Evaluation of breast milk sIgA protective role versus alpha glutathione S transferase in infants acute gastroenteritis	Physioacta, 2020, 14(1), 77-90	2007 г
9	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta	Clinical and microbiologic patterns of acute gastroenteritis on infants of different age	International Medical Journal Medicus, 2020 25 (2), 157-163.	2004 г

10	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta	Impact of breast milk secretory immunoglobulin A on infants acute gastroenteritis	Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 2020, 8(B), 897-901	SJR=0,26 2008 г
11	Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta	Alpha glutathione S-transferase – a potential biomarker for intestinal epithelial damage in infants with acute gastroenteritis	Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 2020, 8(B), 902-905	SJR=0,26 2008 г
12	Dimitrovska-Ivanova Marija, Ushinova Vesna, Jordanova Cepreganova, Natasha	Hemorrhagic shock as a primary and unusual manifestation of gastric cancer	Research in Physical Education Sport and Health, 2022, 11(1), 117-120	2012

- Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик – англиски јазик.
- Способност за изведување на високообразовна дејност – д-р Марија Димитровска-Иванова има 15-годишна академска кариера со четири избори од помлад асистент, асистент, асистент-докторанд и насловен доцент од областа на педијатријата.

Посебни услови

- Две препораки од професори – од проф. д-р Елизабета Зисовска, педијатар-неонатолог редовен професор во пензија и проф. д-р Анета Демерџиева, насловен вонреден професор за наставно-научната област педијатрија, вработена во Клиничката болница „Ацибадем Систина“ во Скопје.
- Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО)= 45 (НИ)= 147,5 (САОР)= 8 или вкупно 200,5 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Марија Димитровска-Иванова со Одлука бр. 0206-1200 од 6.8.2008 г. е избрана во помлад асистент на научно поле фундаментални медицински науки на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Со Одлука бр. 2502-118/12 на 68. седница на Наставно-научниот совет од 29.3.2012 година е избрана во соработничко звање – асистент за наставно-научно поле/ област клинички медицински науки. Со Одлука бр. 2002-43/28 на 133. седница на Наставно-научниот совет од 29.1.2015 г. е избрана во асистент-докторанд од областа педијатрија. Со Одлука бр. 2002-40/51 на 271. седница на Наставно-научниот совет од 28.1.2022 г. д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана во насловен доцент за наставно-научната област педијатрија.

Во учебната 2008/2009 г. д-р Марија Димитровска-Иванова е ангажирана за реализација на вежби на прв циклус студии по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2, Хистологија со ембриологија 1 на студиска програма Општа медицина, како и Анатомија и Патологија со патофизиологија на студиските програми Медицинска сестра/ техничар, Физиотерапевт и Медицински лаборант.

Во учебната 2010/2011 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 1, Анатомија 2, Анатомија 3 студиска програма општа медицина, Анатомија 2 студиска програма за Дентална медицина, Анатомија и физиологија на око програма за оптометрија, Физиологија студиски програми по медицинска сестра/техничар, физиотерапевт и медицински лаборант, забен техничар протетичар. Педијатрија со неа студиски програми за медицинска сестра/ техничар и Педијатрија за студиската програма физиотерапевт.

Во учебната 2011/2012 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма Општа медицина, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма Дентална медицина и Педијатрија со нега за студиската програма Медицинска сестра/техничар.

Во учебната 2012/2013 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 2 студиска програма Општа медицина, Анатомија студиски програми Медицинска сестра/техничар, Физиотерапевт и Медицински лаборант и Акушерки, Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма Општа медицина, Педијатрија со нега и Основи на педијатрија, студиска програма Медицинска сестра/техничар.

Во учебната 2013/2014 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Педијатрија 1 и Педијатрија 2, Фетална анатомија и малформации за студиска програма Општа медицина, Педијатрија со нега студиски програми Медицинска сестра/техничар, Физиотерапевт, Педијатрија вежби како дел од 12-ти семестар за студиската програма Општа медицина.

Во учебната 2014/2015 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега на новороденче студиска програма за акушерки, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/техничар, Неонатологија со нега на новороденче студиска програма за акушерки, Педијатрија вежби како дел од 12-ти семестар за студиската програма по Општа медицина.

Во учебната 2015/16 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма за Општа медицина, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/техничар, Педијатрија со нега на новороденче студиска програма за акушерки.

Во учебната 2016/17 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/техничар.

Во учебната 2017/18 и 2018/19 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина.

Во учебната 2019/20 и 2020/21 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега на новороденче, Неонатологија со нега на новороденче и Фетална анатомија и малформации студиска програма за акушерки, Педијатрија со нега за студиска програма медицинска сестра/техничар и Медицинска етика за студиските програми медицинска сестра/техничар, акушерки, физиотерапевти и лаборанти.

Во учебната 2022/23 и 2023/24 година е ангажирана за реализација на предавања и вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега за студиска програма медицинска сестра/техничар. Исто така д-р Марија Димитровска-Иванова е ангажирана за реализација на предавања и вежби од втор циклус студии по предметот Патронажна нега на новородено за студиската програма Дипломирана стручна медицинска сестра/техничар специјализирана за семејна и патронажна сестра.

Во сегментот на публикација на учебни помагала, д-р Марија Димитровска-Иванова учествува како коавтор во изработка на еден рецензиран прирачник за практична настава Нега на новородено дете за студентите од студиската програма Акушерки, материјал кој се изучува во состав на предметот Неонатологија со неџа на новороденче распореден во шести семестар и еден рецензиран практикум за физикална дијагностика и терапија во педијатријата за студентите од студиската програма Општа медицина, материјал кој се изучува во состав на предметите Педијатрија 1 и Педијатрија 2 распоредени во деветти и десетти семестар.

Д-р Марија Димитровска-Иванова по изборот во асистент-докторанд била коавтор во изработка на еден учебник со наслов „Неонатологија со неџа на новородено дете“ за студентите од студиската програма Акушерки, материјал кој се изучува во состав на предметот Неонатологија со неџа на новороденче распореден во шести семестар.

Д-р Марија Димитровска-Иванова сите овие години активно со свои трудови, предавања и презентации учествува на многу едукации, конгреси, конференции и симпозиуми во странство и во земјава од областа на педијатријата. Од 1.6 до 31.7.2013 година била стипендист на Владата на Република Словенија и има објавено студиски престој, едукација и тренинг за цистична фиброза и педијатриска гастроентерологија на Детската клиника при Универзитетски клинички центар во Љубљана. Од 22 до 28.9.2013 година завршува обука од областа на педијатриската гастроентерологија во Салзбург, Австрија. Од 9 до 15.10.2016 година завршува обука од областа на ургентна педијатрија во Салзбург, Австрија. Од 18 до 24 јуни 2017 година учествува на Педијатриската школа во Златибор, Србија. Била член на Организацискиот одбор и предавач на стручно-научната конференција „Социјални детерминанти и здравјето на населението во 2018 година“. Активно учествува со свое предавање на 41. Европска конференција за цистична фиброза, 2018 година, 6. Конгрес на Здружението за превентивна педијатрија на Србија, 2019 година, Работилница на Здружение на лекари за добра клиничка пракса, април 2019 година, 7. Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, јуни 2019 година, European Academy of Pediatrics Congress, Португалија, 2019 година, Mastercourse of nutrition, Португалија, 2019 година, European Academy of Pediatrics Congress, Италија, 2023 година, Mastercourse of Acute ill child, Италија, 2023 година. Од 2017 година до денес д-р Марија Димитровска-Иванова е акредитиран испитувач при Лекарската комора на Република Северна Македонија за стручен испит на доктори на медицина за стекнување со лиценца за работа.

Објавени научни трудови во меѓународни научни списанија последните 5 години:

1. **Dimitrovska Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta, Nikolova Irena** (2019) Intracerebral Hemorrhage in an Eight Year Old Girl. European Journal of Pediatrics. Vol. 178 Issue 11, pp. 1761

Целта на трудот е да се прикаже ретко спонтано интракранијално крвање кај осумгодишно дете како последица на руптура на когенитална мозочна васкуларна малформација. Состојбата е успешно дијагностицирана со компјутерска томографија, КТ ангиографија, МРИ и МРИ ангиографија со кои се докажа дека се работи за руптура на кавернозен ангиом со компресивен ефект на тригонумот на

десната латерална комора. По смирување на крвавењето и епилептичните напади каверномот беше хируршки отстранет со продолжување на антиепилептичната терапија.

2. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Nikolova Irena (2019). Child with insect sting induced anaphylaxis. *European European Journal of Pediatrics*. Vol. 178 Issue 11, pp. 1644

Целта на трудот е да се прикаже појава на анафилакса кај 6-годишно дете со историја на астма по каснување од инсект која се манифестирала по триесетина секунди од убодот со појава на афонија, тешка бронхоопструкција, црвенило, оток на лицето, вратот, рацете и нозете и појава на дифузна уртикарија. Третирано со O2 маска, адреналин субкутано, парентерално аплицирани антихистаминик и кортикостероиди, инхалации со адреналин и парентерална рехидрација. Децата со алергиска основа имаат поголем ризик од појава на тешка анафилактична реакција од разни алергени вклучувајќи и убоди од инсекти, поради што треба да бидат обезбедени и обучени за користење на пенкала со адреналин.

3. Nikolova Irena, **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Doneva Luiza (2019). Is this Caroli disease? *European European Journal of Pediatrics*. Vol. 178 Issue 11, pp. 1681.

Целта на овој труд е да се укаже на атипична презентација на едно вродено заболување познато како Caroli болест кај 7-месечно доенче со појава на сиво-бледа боја на кожата и одбивање на оброци во тек на еден месец со присутна хепатомегалија и жолти склери и позитивна фамилијарна анамнеза за полицистична ренална болест. Реализираните лабораториски иследувања одеа во прилог на холестаза, а имејџинг иследувањата (ехо на абдомен, КТ на абдомен и МРИ холангиопанкреатографија) укажаа на хепатомегалија, цистично дилатирани интра и екстрахепатални жолчни патишта и цистични кортикални формации и на двата бубрега. Доенчето е поставено на урсодесоксихолна киселина, но конечниот третман претставува трансплантација на црн дроб.

4. Nikolova Irena, **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Doneva Luiza (2019). Pleuropneumonia in a 7 year old boy. *European European Journal of Pediatrics*. Vol. 178 Issue 11, pp. 1795.

Во овој труд се зборува за атипична презентација на плевропневмонија кај 7-годишно машко дете со појава на фебрилност, стомачна болка и повраќање на почетокот без аускултаторен наод. По 12 часа од појавата на првите симптоми со појава на отежнато дишење, градна болка и влошување на стомачната болка. На преглед со изразено ослабено везикуларно дишење лево во средни и базални партии. РТГ на бели дробови со појава на хомогена консолидација на лево базално, перибронхитични инфилтрати од десно и плеврален излив од лево. Започнато со кислородна поддршка, парентерална двојна антибиотска терапија, кортикотерапија и инхалаторна терапија. По 14-дневна терапија со комплетна регресија на аускултаторниот и РТГ наодот.

5. Zisovska Elizabeta, Madzovska Lidija, **Dimitrovska-Ivanova Marija** (2019). Pregnancy induced hypertension and neonatal growth. *Knowledge-International Journal*. Vol 34(4), 915-919.

Хипертензијата во тек на бременоста го зголемува ризикот од ниска родилна тежина поради интраутерин застој во раст, но и поради предвремено раѓање. Малата родилна тежина е асоцирана со хронични заболувања подоцна во животот. Во оваа студија е утврдено дека гестациската старост на доенчињата од мајки со хипертензија е (35.8 ± 1.8) недели во споредба со доенчињата од мајки без

хипертензија (37.4 ± 1.2) недели. Застапеноста на ИУГР новороденчиња кај мајки со хипертензија била 9,5% во споредба со оние од мајки без хипертензија 6,3. Бројот на леукоцитите кај новородените од хипертензивни мајки била $21.4 \pm 5.3 \times 10^9/L$ споредено со оние од контролната група $18.5 \pm 3.12 \times 10^9/L$ ($p=0.005$). Неонатална тромбоцитопенија е најдена кај 32% од новородените од мајки со прееклампсија споредено со контролната група кај 9,5% ($p < 0,002$).

6. Zisovska Elizabeta, Madzovska Lidija, **Dimitrovska-Ivanova Marija** (2019). Transient tachypnea of the newborn. Knowledge-International Journal. Vol 34(4), 925-929.

Целта на оваа студија е да се евалуира и опише фреквенцијата на перинаталните и постнаталните фактори во појавата на транзиторна тахипнеа кај новородените во првите часови од животот и да се утврдат ризик-факторите за појава на компликации на оваа состојба. Транзиторна тахипнеа беше утврдена кај 178 новородени, 65/178 беа доцна прематурни и 113/178 беа термински новородени. Кај 30% кои имаа нејасни знаци на респираторен проблем беше потребно РТТ на бели дробови за поставување на дијагнозата. Кај 83% состојбата спонтано се разреши, а останатите новородени развија симптоми на потешка респираторна болест како RDSy кај прематурни новородени, конгенитална пневмонија или респираторни состојби од екстрапулмонално потекло.

7. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Zisovska Elizabeta (2020) Breast milk effects on clinical signs of acute gastroenteritis in infants up to 6 months of age. Research in Physical Education Sport and Health. 9(1), 145-150.

Целта на оваа студија беше да се евалуира клиничката слика на акутен гастроентеритис кај доенчиња до 6 месеци и да се направи корелација на тежината на болеста со типот на исхрана и да се утврдат микробиолошките предизвикувачи на АГЕ во оваа возрасна група. Оваа студија покажа дека ексклузивното доење го намалува ризикот од Ротавирус инфекција, посебно во првите 6 месеци од животот $OR = 0.0758$, 95% CI (0.0071-0.8074). Ексклузивното доење ја намалува тежината на клиничката слика на АГЕ преку намалување на бројот и тежината на дијареалните епизоди, фреквенцијата на повраќање, покачена температура и го намалува ризикот од појава на умерена и тешка дехидратација.

8. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Zisovska Elizabeta (2020). Evaluation of breast milk sIgA protective role versus alpha glutathione S transferase in infants acute gastroenteritis. Physioacta. 14(1), 77-90.

Целта на оваа студија беше да се утврди дали мукозниот интегритет мерен преку вредностите на sIgA во столица е заштитен фактор од епително оштетување мерено преку серумските вредности на α -GST кај доенчиња со акутен гастроентерит и нивната асоцијација со начинот на исхрана. Статистички сигнификантна асоцијација беше идентификувана помеѓу припадност во група и нивоата на sIgA во столица ($p=0.001346$). Ротавирус беше најчест предизвикувач на акутен гастроентерит. Оваа студија покажа дека ексклузивното доење го намалува ризикот од ротавирус инфекција, посебно во првите 6 месеци од животот $OR=0.0758$, 95%CI(0.0071-0.8074). Утврдена е статистички сигнификантна асоцијација помеѓу припадност на групата и серумските вредности на α -GST ($p=0.002260$). Утврдено е дека Ротавирус може да предизвика ерозија на интестиналниот епител преку позитивните вредности на α -GST во серумот кај Ротавирус позитивните случаи. Утврдено е дека sIgA во столицата негативно корелира со серумските вредности на α -GST за $p=0.002$.

9. Dimitrovska Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta (2020). Clinical and microbiologic patterns of acute gastroenteritis on infants of different age. *International Medical Journal Medicus*. 25 (2), 157-163.

Целта на оваа студија беше да се направи евалуација на клиничката слика на акутен гастроентеритис кај доенчињата според возраста (0-6 месеци и 7-12 месеци), да се направи корелација на тежината на болеста поврзано со начинот на исхрана и да се утврдат можните микробиолошки предизвикувачи на акутен гастроентеритис кај доенчињата во двете групи. Беше утврдена статистички сигнификантна асоцијација помеѓу припадност на групата и тежината на симптомите во зависност од начинот на исхрана помеѓу првата и втората и помеѓу третата и четвртата група. Ротавирус беше најчест предизвикувач на акутен гастроентеритис. Оваа студија покажа дека ексклузивното доење го намалува ризикот од појава на акутен гастроентеритис посебно во првите 6 месеци од животот OR=0.0758, 95% CI (0.0071-0.8074).

10. Dimitrovska Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta (2020). Impact of breast milk secretory immunoglobulin A on infants acute gastroenteritis. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. 8(B), pp. 897-901.

Во оваа студија се утврдуваше дали sIgA од мајчиното млеко има заштитен ефект на интестиналниот епител кај доенчиња до 6-месечна возраст со акутен гастроентеритис и дали има влијание на тежината на клиничката слика во зависност од начинот на исхрана. Присуството на sIgA од мајчиното млеко кај доенчињата има влијание на тежината на клиничката слика на акутен гастроентеритис кај доенчињата преку намалување на бројот и тежината на дијареалните епизоди, фреквенцијата на повраќање, покачена температура и го намалува ризикот од појава на умерена и тешка дехидратација.

11. Dimitrovska-Ivanova Marija, Zisovska Elizabeta. (2020) Alpha glutathione S-transferase – a potential biomarker for intestinal epithelial damage in infants with acute gastroenteritis. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. 8(B), pp. 902-905.

Трудот е проспективна кохортна студија во која се испитува дали alpha glutathione S-transferase (α -GST) може да биде биомаркер за рано интестинално епително оштетување кај доенчиња со акутен гастроентеритис и корелацијата на нејзините вредности во серумот со степенот на интестинално епително оштетување поврзано со видот на исхрана. Утврдено е дека овој ензим може да биде биомаркер за рано интестинално епително оштетување пред с кај доенчиња со Ротавирус акутен гастроентеритис и нејзините вредности во серумот беа сигнификантно пониски кај доенчиња кои беа ексклузивно доени во споредба со оние кои не беа на ексклузивно доење.

12. Dimitrovska Ivanova, Marija and Ushinova, Vesna and Jordanova Cepreganova, Natasha (2022) Hemorrhagic shock as a primary and unusual manifestation of gastric cancer. *Research in physical education sport and health*, 11 (1). pp. 117-120. ISSN 1857-8160

Причината за рак на желудникот е мултифакторна, иако инфекцијата со *Helicobacter pylori* се смета за примарна причина. Раните фази на рак на желудникот обично се асимптоматски или поврзани со неспецифични симптоми, како што е диспепсија. Напредните стадиуми и улцерираните тумори може да бидат поврзани со знаци на крвавење на горниот дел од дигестивниот систем и хеморагичен шок. Ендоскопијата на горниот дел на гастроинтестиналниот

тракт е првата претпочитана дијагностичка процедура. Единствена шанса за излекување од рак на желудник е хируршко отстранување на туморот и соседните лимфни јазли. Епидемиолошките студии сугерираат дека конзумирањето повеќе свежо овошје и зеленчук, јадењето помалку солена храна и искоренувањето на хеликобактер *pylori* може да го намали ризикот од гастричен аденокарцином. Најдобар начин за превенција е да се спроведе ефикасна програма за скрининг во групи со висок ризик и во области со висока инциденца, за да може да се постигне рано откривање, рана дијагноза и ран третман.

Во рамки на научноистражувачката дејност, д-р Марија Димитровска-Иванова е автор/коавтор на 8 предавања, усни и постер презентации на научни и стручни собири, кои се печатени во зборници на трудови од научни собири, во земјава и во странство:

13. Zisovska Elizabeta, **Dimitrovska-Ivanova Marija**. New trends in clinical education for medical students. Современо воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи. Шеста меѓународна научна конференција. 11-12 мај, 2018, Штип, Македонија Зборник на трудови (323-333 стр.) (усно предавање).

14. **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Nikolova Irena, Karagozova, Marija, Doneva, Luiza. Acute dehydration as a primary manifestation of Cystic Fibrosis. 41 st European Cystic Fibrosis Conference, 06-09 June 2018, Belgrade, Serbia. (усно предавање).

15. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Zisovska, Elizabeta. Социјални детерминанти и акутен гастроентерит во Детската возраст. Социјални детерминанти и здравјето на населението, 27 Oct 2018, Stip, Macedonia. Зборник со трудови (49-56 стр.) (усно предавање).

16. Nikolova, Irena and **Dimitrovska Ivanova, Marija** (2018) Влијанието на социо-економските фактори на застапеноста на Акутен гастроентерит кај децата од ромска и неромска припадност. Социјални дететрминанти и здравјето на населението, 27 Oct 2018, Stip, Macedonia. Зборник на апстракти (133 стр.) (постер презентација).

17. **Dimitrovska Ivanova Marija** Анемии во детската возраст. Клиничка и лабораториска евалуација на најчестите видови на анемии, 02 Apr 2019, Медицински факултет Скопје. (усно предавање).

18. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Zisovska Elizabeta, Nikolova Irena. Delayed presentation of congenital diaphragmatic hernia. In: VI kongres udruzenja za preventivnu pedijatriju Srbije, 12-14 Apr 2019, Belgrade, Serbia. Зборник на апстракти (84 стр.) (е-постер презентација).

19. **Dimitrovska Ivanova Marija**, Nikolova Irena, Doneva Luiza. Massive Lobar Pneumonia in One Year Old Girl. In: 7. Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, 25-28 June 2019, Strumica, Macedonia. Зборник на апстракти (44 стр.) (е-постер презентација).

20. Nikolova Irena, **Dimitrovska Ivanova Marija**, Doneva Luiza. Инциденцата на ротавирус и аденовирус акутен гастроентеритис кај деца до 5 години во тек на 2018 година. In: 7. Педијатриски конгрес со меѓународно учество, 25-28 June 2019, Strumica, Macedonia. Зборник на апстракти (58 стр.) (е-постер презентација).

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Марија Димитровска-Иванова е активно вклучена во стручно-апликативната работа на Одделението за педијатрија во Клиничка болница - Штип.

Во рамки на стручно-апликативната дејност, д-р Марија Димитровска-Иванова имала две предавања од областа на педијатриската гастроентерологија и исхрана:

1. **Dimitrovska-Ivanova Marija.** Функционална опстипација. On line Стручен собир Оптимален раст и развој со млечните формули Novalac. 01.10.2020 година (усно предавање);

2. **Dimitrovska-Ivanova Marija.** Гастроезофагеален рефлукс во доенечка возраст. On line Стручен собир Оптимален раст и развој со млечните формули Novalac. 27.04.2021 година (усно предавање).

Д-р Марија Димитровска-Иванова е член на следниве институциски органи:

3. Лекарската комора на Р. Северна Македонија;

4. Македонското лекарско друштво;

5. Здружение на педијатри на Македонија;

6. Во два наврати била член на комисија за упис на студенти од прв циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Одлука бр. 2502-171/3 од 22.8.2012 г. и Одлука бр. 2502-118/3 од 18.6.2013 г.

Техничко унапредување

7. Од 9 до 15.10.2016 година завршува обука од областа на ургентна педијатрија под покровителство на American-Austrian Foundation и Children's hospital of Philadelphia во Салзбург-Австрија.

8. Од 18 до 24.6.2017 година ја завршува Педијатриската школа во Златибор, Србија, под покровителство на Удружење педијатара Србије.

9. Од 19 до 20.9.2019 година завршува Mastercourse of nutrition, под покровителство на European Academy of Pediatrics, Порто-Португалија.

10. Од 18 до 21.5.2023 година завршува Mastercourse of Acute ill child, под покровителство на European Academy of Pediatrics, Падова-Италија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за општите и посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која беше доставена.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Марија Димитровска-Иванова во целост ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во звање доцент. Од целокупната активност на д-р Марија Димитровска-Иванова, може да се заклучи дека кандидатката остварува значителен напредок во научноистражувачката дејност. Ова го потврдуваат остварените публикации во списанија со импакт фактор, како и повеќето публикации во меѓународни списанија, бројните презентации на научни и стручни собири во земјава и во странство. Истовремено, кандидатката остварува континуиран прогрес и во наставно-образовната дејност и стручно-апликативната дејност.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да ја избере д-р Марија Димитровска-Иванова во звањето доцент за наставно-научната област педијатрија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Анета Демерџиева, насловен вонреден професор, претседател, с.р.

Д-р Билјана Чонеска-Јованова насловен доцент, член, с.р.

Д-р Валентина Велковска-Накова, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Ред. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
1	Избор во звање помлад асистент	1	10	/	/	
2	Избор во звање асистент	1	15			15
3	Избор во звање асистент-докторанд	1	20			20
ВКУПНО						45
Ред. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор – бр. 1, 2)			2	15	30
2	Научен труд објавен во списание со ИФ (втор автор –бр. 3, 4)			2	10	20
3	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор – бр. 7, 8, 9, 10, 11,12)	6	9			54
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори – бр. 5, 6)			2	3	6
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир (бр. 13, 15)	2	2			4
6	Секциско предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт (бр. 14, 17)	1	2	1	4	6
7	Учество на научен собир со реферат (постер), концерт во земјава и во странство (бр. 16, 18, 19, 20)	3	1	1	1,5	4,5
8	Одбранета докторска теза	1	8			8
9	Одбранета специјализација	1	6			6
10	Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал	1	1			1
11	Студиски престој во странство			1	8	8
ВКУПНО						147,5

Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско- развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
1	Член на факултетски орган, комисија	2	2			
2	Член на институтски орган, комисија	1	2			2
3	Учество на стручен собир со реферат (усно) (бр. 21, 22)	2	1			2
ВКУПНО						8
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ						200,5